

ALLT OM
hobby

NR 6

SEPT-OKT 1985

PRIS 18:—

Norge Nkr 21:—

Danmark Dkr 24:—

Finland FMK 18:—

inkl moms

NORDENS STÖRSTA HOBBYTIDNING

**RC-flygplan
blir TV-stjärna!**

- ★ **Aktuellt:** RC-tävlingar, Låt tågen gå (i Skövde) m m
- ★ **AoH synar:** Mjölner, Plastmodeller, HO-bilar
- ★ **Byggtips:** Bränslepump, Elektroniskt roder

**Miniposter:
VLA-1 Sparrow**

Josefin

Filmstjärna som tänder snabbt, dricker metanol och hänger med på hotellrummet om nätterna!

Glimtar från en filminspelning.

■ Våren 1985 blev jag kontaktad av filmfotograf Lasse Wallin i Växjö, där man sökte någon som kunde sköta modellflygningen i en film som var planerad under sommaren. Dubbeldeckaren Josefin hade man redan fastnat för som lämplig "filmstjärna". Äventyret lockade förstås och det bestämdes att i slutet av juli skulle jag och sonen Mats medverka i flygscenerna som skulle filmas under två veckor. Visst blev det ett äventyr - både svårare, roligare och mer spännande än vi kunnat föreställa oss! Hela juni sysslade vi nära nog på heltid med att bygga tre exakt likadana Josefin, välja utrustning och flyga, flyga, flyga.

Om förberedelserna skulle man egentligen kunna skriva en hel bok. Kravet från TV var inte alls att kunna flyga avancerad konstflygning eller komma dragande med en supermodell av något slag. Däremot måste driftsäkerhet och tillförlitlighet ligga på minst 100 procent, och vi måste kunna flyga med åtminstone decimeterprecision i ett par scener.

Kostnaden för att hålla skådespelargänget, tekniska personalen och andra medverkande igång ligger nämligen på tiotusentals kronor per dag, och då duger det inte att sitta och slå på

en propeller när regissören vill ha action!

BEPRÖVADE GREJOR

För att få driftsäkerheten hög valde vi beprövade grejor. Josefinorna byggdes ytterligt noggrant och kläddes med Solartex. Motorerna blev Enya 25X och vi försåg två fältlådor med i stort sett dublerad utrustning. Med hjälp av checklistor kollades modellerna igenom med jämna mellanrum så att varenda skruv satt på plats.

Enda nymodigheterna blev Futabas nya standard PCM-anläggning och bränsle med syntetolja. Det sistnämnda bedömdes nödvändigt för att få motorn att starta lätt och för att vi skulle slippa att få driftproblem med olja överallt under det myckna träningsflygandet. PCM-anläggningen visade sig vara välbetänkt när vi hamnade alldeles intill en nybyggd RC-bilbana i Växjö.

Vi skaffade också en avancerad scanner där vi kunde bevaka RC-frekvenserna, flyget och TV:s kommunikationsradio på en gång.

Driftsmässigt blev också resultatet helt mirakulöst bra. Vi flög upp c:a 30 liter bränsle och motorerna startade på första eller andra slaget varje gång. Vi hade inte ett enda driftsavbrott och enda problemet var råkade ut för var att en nyklippt gräsbana sprätte upp grässtrån i förgasarens luftintag!

INSPELNINGEN

Inspelningarna bjöd på många poänger och umgänget med det livfulla, skämtande och känslolagrade filmgänget gav minnen för livet. Som ni kanske redan vet är filminspelning ungefär som repmanad - väntan, väntan, väntan och sedan ska allt ske på en halvtimme! Tyvärr nödvändigt, för varken väder, människor eller maskiner fungerar på beställning var för sig, och tänk då på hur det blir när allt ska kombineras...

Det finns inte här plats att berätta allt som hände under två komprimerade veckor i Växjö. Det får bli några axplock:

En av nyckelscenerna utspelar sig på en landsväg alldeles intill Växjös flygfält Öjaby. Den är inte särskilt bred, asfalterad och med mycket höga granar vid båda sidor. Där kommer Josefin seglande ner och landar alldeles framför fötterna på rånaren Krister.

När vi först fick se vägen skakade vi på huvudet, men gjorde i alla fall träningsflygningar en kväll med 4 m/s sidvind och rätt lugnt nere mellan granarna. Det gick någorlunda bra. Vi hade meddelat flygledartornet vad vi gjorde och det var välbetänkt. Förskräckta villaägare ringde nämligen tornet och polisen och sade sig ha iakttagit UFOs över skogen! Både lokalpress och lokalradio hade nyheten nästa dag...

Själva flygningen med film-

ning av scenen fick jag sedan göra i 8 m/s sidvind ovanför träden och medvind nere mellan granarna! Du får se hur det blev i TV...

Mats stod för aerobaten som skulle vara lekfull, mjuk och graciös. Den var intränad i lugnt väder hemma i Vallentuna, men naturligtvis bestämde sig växjövädret för blåsighet hela veckan. Dessutom måste manövrarna göras med ungefär lika mycket moln i bakgrunden hela tiden. Men fotograf Lasse Wallin gjorde fullkomliga underverk med följningen och de provscener vi sett var fantastiska.

DEN STARTADE

I en scen ska Per Oscarsson starta en modellmotor i en provbänk. Ljud och allt annat ska vara autentiskt. Som ni säkert alla vet så startar ju aldrig en modellmotor när man börjar filma, och Per hade aldrig sett en modellmotor förr. Jag förklarade detta för regissör Hans Åke som tyckte att vi kunde väl göra några försök först så fick vi väl klippa och fejka sedan.

Men modellflygvärlden får uppleva sensationer ibland - motorn startade på andra slaget i tagning ett och på första slaget i tagning två! Därmed var saken klar och SVT hade sparat många meter dyrbar film. Per visade sig ha den rätta snärten i fingret och Enya 25X, Transfunks glowdriver och Göthobbys bränsle hjälpte till!

Efter en besvärlig flygscen - Jan Tiselius har fått tag på Josefin som just landat framför hans fötter.

T v Växjö mfk:s modellflygfält Svanaholm var tillhåll för en hel del av tagningarna till "Flykten".

KRASCH

Har du någon gång kraschat ett modellplan avsiktligt? Det måste vi göra för att få autentiskt ljud. Vi hade ju tre plan och ett var avsett att offras. Näväl, Josefin nr 87 hade helt egna tankar om detta och visade sig vara en seglivad dam. Efter en våldsam nerkörning vid roten av ett buskage (vilken ljudeffekt det blev!) kunde vi plocka upp henne alldeles hel. Hon benådades därvid och flyger ännu.

Nervösaste dagen var påflygningsscenen där stackars Jan Tiselius skulle bli nästan träffad av ett plan i huvudet. Han står på en myr och kastar sig undan i sista minuten. Skämten haglade kring Janne - nu skulle han inte behöva gå till frisören den närmaste månaden - som dock tog det hela betydligt lugnare än jag.

I motvind vore det enkelt - ungefär som landningstävling på klubbfältet hemma. Men kame-ravinklar, landskap och solen gjorde att det givetvis blev sidvind och kastbyar över buskage i inflygningen. Efter sju, åtta försök fick vi en fullträff - dock inte bokstavligen! - och jag kunde andas ut.

"TV-Josefin" är lite annorlunda än den Josefin som säkert en och annan i läsekretsen byggt. Hon har V-form på båda vingarna och något mer "toe in" på vingarna. Det gav en extra stabilitet som behövdes då och då. Dessutom blev damen charmigare till utseendet. Möjligen var det därför hotellpersonalen glatt ropade "inga tjejer på rummet" när vi kom kånkande på planen på kvällen...

Bo Gårdstad ■

Här är merparten av skådespelargänget i "Flykten". Övre raden: rånaren KRISTER (Jan Tiselius), Johannas mamma SUSANNE (Britt Louise Tillbom) modellflygaren REINHOLD (Jan Eriksson) JOURNALISTEN (Johan Bernander). Nedre raden: PATRIK (Magnus Karlsson) slöjdläraren och modellflygaren FABIAN (Per Oscarsson), och JOHANNA, ANDREAS och KLAS (Kristina Jisborg, Petter Ahlfors och Michael Andersson). Till och med VW-bussen i bakgrunden har en roll i filmen...

Om filmen:

■ Sveriges Televisions växjöredaktion har i sommar spelat in en film där ett modellflygplan har en central roll. Det handlar om en familjefilm med både spänning och humor och det är dubbeldäckaren "Josefin" som dyker upp på många ställen i filmen. Filmens budget ligger en bra bit över tvåmiljoners-strecket och en av huvudrollerna har Per Oscarsson.

Filmerna handlar om den oturs-förföljde postrånaren Krister (Jan Tiselius) som under flykten blir påflugen av ett modellplan. Han hamnar sedan hos slöjdläraren Fabian (Per Oscarsson) och diverse förvecklingar gör att han aldrig tycks kunna smita från det lilla småländska samhälle han hamnat i.

Fabian flyger modellplan tillsammans med de fyra ungdomarna Patrik, Johanna, Klas och Andreas, alla spelade av växjöungdomar. Flygplanet har en märkvärdig förmåga att förfölja Krister och det har också poliskommissarie Ström och diverse andra innevånare i det lilla samhället. Hur det slutar får ni se nästa höst när filmen ska gå

Flykten

som fyra 25-minutersavsnitt i TV. En biografversion är också inplanerad.

Josefin förekommer i många avsnitt och har en viktig funktion att fylla i filmen. Modellflyget är alltså inte en påklitråd gimmick utan i filmen finns många avsnitt om flygandets och

modellflygandets sorger och glädjeämnen.

Manusförfattare och regissör är Hans Åke Gabrielsson från Stockholm, men resten av inspelningsteamet är från Växjö, där man gör en långfilm ungefär vartannat år. Producent är Björn Gullander. B.G. ■